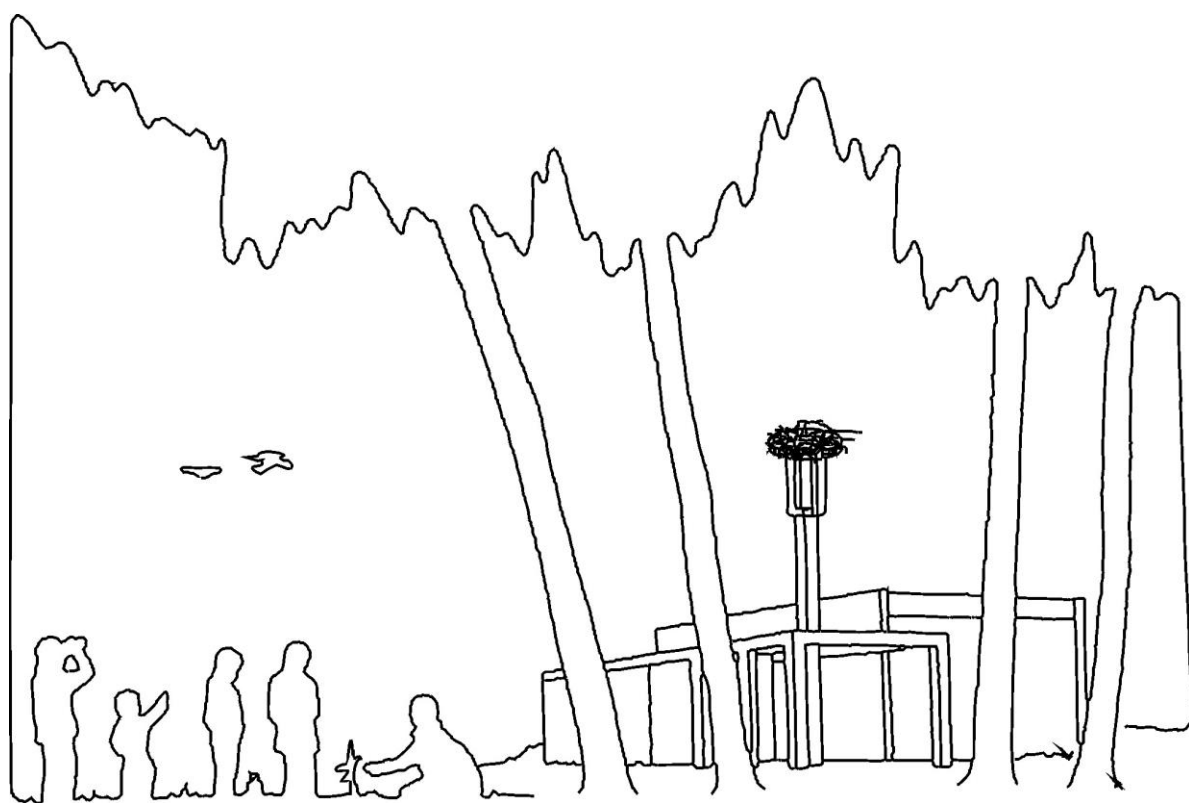

Jaarverslag 2024

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

ivn natuur
educatie

IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

IVN draagt bij aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving

Inhoudsopgave	pagina
Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
Bestuur.....	5
Jeugd-IVN.....	5
Scholenwerk.....	7
Kinderdoe.....	9
Kinderfeestjes.....	10
Publiek en Publiciteit.....	10
Wandel- en Fietsroutes.....	12
Cursussen en Lezingen.....	13
Vlindertuin.....	15
Kleine Landschapselementen.....	16
Vogels.....	18
Planten.....	19
Water.....	21
Vleermuizen.....	22
Insecten.....	23
Documentatiecentrum.....	24
Beheer D'n Aard.....	24
Landschap en Milieu.....	25
Natuuractief.....	25
Ledenactiviteiten.....	27

Voorwoord

Voor u ligt de editie van 2024 van het door IVN Veldhoven Eindhoven Vessem uitgegeven jaaroverzicht. Deze uitgave geeft een globaal overzicht van de activiteiten van de afdeling Veldhoven Eindhoven Vessem. Het verslag geeft tevens een indruk van de vereniging en de daarbinnen actief zijnde werkgroepen.

Het jaaroverzicht wordt aangeboden aan instanties, verenigingen en personen die een band met IVN Veldhoven Eindhoven Vessem onderhouden of die anderszins een relatie met onze afdeling hebben. Tevens is het digitaal beschikbaar via onze website.

Het bestuur hoopt dat dit verslag voorziet in uw behoefte. Voor op- of aanmerkingen over de inhoud kunt u contact opnemen met het secretariaat van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	06-37323770
Secretaris	Lisette Broeken	06-23455723
Penningmeester	Cor van Leeuwen	06-39739572
Lid	Claudia Stoldt	06-41917390
Lid	Etje Hendrikx	06-22886128
Lid	Tineke Lous	06-44772941

Coördinatie werkgroepen

Jeugd-IVN	Heine van Maar	06-52794217
	Elly Fuchs	06-10915141
Scholenwerk	Marian Kessler	040-2532079
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	06-22175315
Kinderfeestjes	Etje Hendrikx	06-22886128
Publiek en Publiciteit	Gerard Lijten	06-20771867
Wandel- en fietsroutes	Rien de Schipper	06-51579996
Cursussen en lezingen	Jannie Landa	06-51403216
Vlindertuin	Jose van Lieshout	06-20897465
Kleine Landschapselementen	Cor van Leeuwen	06-39739572
Vogels	Heine van Maar	06-52794217
Planten	Eugenie Verstegen	040-8489475
Water	Tineke Lous	06-44772941
Vleermuizen	Gerard Lijten	06-20771867
Insecten	Wil Janssen	040-2550242
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	040-2532079
Beheer D'n Aard	Gerard Lijten	06-20771867
Landschap en Milieu	Jos de Bruijn (Eindhoven)	06-37323770
	Gerard Lijten (Veldhoven)	06-20771867

Adresgegevens

Post/bezoek: D'n Aard, Ariëspad 5, 5503 EZ Veldhoven
 Telefoon: 040-2549279 (D'n Aard), 06-23455723 (secretariaat)
 Website: www.ivn.nl/vev
 E-mail: secretariaat.ivnvev@gmail.com

Overige gegevens

Statutaire naam: IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid,
Afdeling Veldhoven Eindhoven Vessem

Kamer van Koophandel: 40237708

RSIN-nummer: 809594675

IBAN: NL79 TRIO 0320 8657 89

Inleiding

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid IVN is een landelijke vereniging met ± 30.000 leden, die georganiseerd zijn in plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is één van de 160 afdelingen met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en de voormalige gemeente Vessem (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre, welke inmiddels behoren tot de gemeente Eersel). De afdeling is in 2013 ontstaan na samenvoeging van de afdelingen Veldhoven-Vessem (opgericht in 1981) en Eindhoven (opgericht in 1966) en heeft 349 leden. Daarnaast zijn er 18 jeugdleden, 11 donateurs en 18 aangesloten scholen/BSO's.

Het doel is om door middel van educatieve activiteiten belangstelling te wekken voor natuur, milieu en duurzaamheid. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Om het vele werk beter te kunnen uitvoeren en voor te bereiden is er in de afdeling een aantal werkgroepen ingesteld, die elk op hun manier een bijdrage leveren aan de natuur- en milieueducatie. Sommige doen dat direct gericht op één van de doelgroepen: jeugd, publiek of overheid & organisaties, andere hebben een meer ondersteunende of interne functie.

Verenigingsgebouw "D'n Aard" met omliggende Jo van Dun vlindertuin

Bestuur

- **Samenstelling:**
Na vele jaren van grote inzet is Gerard Lijten dit jaar teruggetreden als bestuurslid en secretaris. Hij is lange tijd van zeer grote verdienste geweest voor de vereniging en gaat het nu iets rustiger aan doen. Het bestuur is hem veel dank verschuldigd. Zijn taken als bestuurder/secretaris zijn overgenomen door Lisette Broeken die nieuw in ons bestuur is. Voor 2025 worden geen veranderingen in de bestuurssamenstelling verwacht.
- **Vergaderingen:**
De frequentie van vergaderen is dit jaar teruggebracht tot eens per zes weken hetgeen prima heeft gewerkt. Daarnaast is er drie keer overleg geweest met alle coördinatoren in de zogenaamde Stuurgroep. Tenslotte hebben we in januari de nieuwjaarsreceptie en in februari de Algemene Leden Vergadering gehouden.
- **Aandachtspunten:**
Dit jaar is onder leiding van Cor van Leeuwen veel aandacht besteed aan ARBO-wetgeving onder de noemer veilig werken. Daarnaast is een start gemaakt met de aanpak van onderhoud en opknappen van D'n Aard.
- **Landelijke Raad:**
Het bestuur is vertegenwoordigd door Gerard Lijten wiens termijn formeel eind 2025 afloopt. Jos de Bruijn zal deze rol daarna overnemen. De Landelijke Raad vergadert 4 x per jaar. Wij zijn daarin vertegenwoordiger voor de regio De Kempen.

Jeugd-IVN

Ons IVN heeft een jeugd afdeling. En daarmee zijn we de enige plek in Veldhoven-Eindhoven-Vessem waar kinderen met interesse voor natuur terecht kunnen. Kinderen die graag buiten in de natuur actief zijn, sluiten zich bij ons aan. Het aantal kinderen bij het jeugd IVN bedraagt aan het einde van 2024 ongeveer 18. Dat is een flinke groei in het afgelopen jaar en daar zijn we heel blij mee. We vermoeden twee redenen voor de groei. Er is nieuwe leiding bijgekomen en dat zorgt voor extra energie en nieuwe ideeën voor activiteiten. En we hebben ook iets gedaan aan de werving, daarover dadelijk meer. Maar we horen ook dat kinderen die interesse hebben in natuur de voorkeur geven aan een club die iedere week een activiteit heeft, zoals sporten, paardrijden of scouting. Het jeugd IVN heeft om de 2 of 3 weken een bijeenkomst. Dat is wat de leiding aan kan. De kinderen die lid zijn nemen soms een vriendje of vriendinnetje mee, die dan weer lid worden. Maar de meeste kinderen komen bij het jeugd IVN door het initiatief Sjors Creatief (SC) in Veldhoven en Kies-je-Kunst (KJK) in Eindhoven. Sinds 2024 organiseren we 2 aparte middagen voor nieuwe kinderen van SC en KJK. Zo kunnen 40 kinderen een keer ervaren wat we doen met de natuur en beslissen of ze lid worden. En dat werkt.

In de leiding is wat wisseling geweest. Etje heeft na heel veel jaren de coördinatie overgedragen aan Elly. Etje, heel veel dank daarvoor. Etje blijft in de leiding. Elly neemt haar uitgebreide onderwijservaring mee. Daarnaast denkt Frans van den Broek na over zijn rol en willen Corien, Tine en Els af en toe ondersteunen. De leiding bestaat nu uit 6 tot 7 vaste deelnemers en 3 extra ondersteuners. Ook een flinke uitbreiding. We gaan telkens met twee personen uit de leiding met de groep op stap. Veiligheid voor de kinderen staat voorop. Het vier ogen principe is belangrijk, nooit een kind samen met één persoon uit de leiding. Activiteiten die goed bevallen houden we in het programma, voor de rest wisselen we af. We hebben veel ervaring met de meeste buitenactiviteiten, die we daarom niet voor hoeven te

bereiden met wandelen. De meeste leiding heeft zo een specialiteit. We maken een enkele keer ook gebruik van deskundigen van buiten onze leiding, dit kunnen specialisten van het IVN zijn of bijvoorbeeld een boerderij, een sterrenwacht, iemand van een andere IVN afdeling die vertelt over uilen.

Het jeugd IVN is een afwisselende groep, met uitbundige, maar ook heel rustige kinderen. Voor de laatste groep vormt het jeugd IVN een leuke plek waar geen groepsdruk of hoge (sociale) verwachtingen aanwezig zijn en de kinderen zichzelf kunnen blijven in hun natuurinteresse.

Wat hebben we zoal gedaan. Een greep uit de activiteiten: Waterdieren scheppen blijft spannend, wat komt er boven water bij het vissen? Welke stukje beek of sloot heeft de meeste dieren? Op de landelijke bodemdierendag zochten we rond den Aard naar kruipend spul en voerden dit in op de daarvoor beschikbare site. We haalden net als vorig jaar een hoge score. Het struinen blijft een natte boel, maar dat was eigenlijk ook de bedoeling. Sommige kinderen nemen net iets te veel risico en houden de laarzen en kleren niet droog. Een ervaring voor ze om niet meer te vergeten. Vooraf bespreken we de mogelijke gevaren met de kinderen. We zijn niet vaak in het gebouw, maar wel twee keer in de tuin, met bodemdieren en met insecten. In december hebben we in het gebouw kerstkaarten en andere creatieve knutselingen gemaakt. Ook de zaterdagochtenden met

paddenstoelen en diersporen verliepen leuk. De kinderen waren enthousiast over de slotdag in juni in Limburg met een natuurwandeling en bezoek aan de groeve van de Sint Pietersberg. Vrijwel alle activiteiten vinden plaats op zaterdagochtend tussen 10 uur en 12 uur. Bij een avondactiviteit gaan we naar de vrijdagavond, bijvoorbeeld voor het bekijken van de vangst in muizenvallen. Het pikdonkere bos bij kasteel Heeze vonden de jongsten erg spannend.

De jeugdleden krijgen 4x per jaar de Praatkruid toegestuurd. Om de betrokkenheid te vergroten streven we ernaar in ieder Praatkruid een bijdrage van het Jeugd IVN toe te voegen, over de invulling is er nog overleg (verslag van een activiteit, puzzel, kleurplaat, enz). Corien en Joost gaan dit doen.

Eens per jaar maken we met de leiding een wandeling, afgesloten met een lunch. We vergaderen 3 keer per jaar om het programma vorm te geven.

Heine van Maar en Elly Füchs (coördinatoren) , Lucy Geheniauw, Mia Tops, Joost Vullings, , Etje Hendrikx, Frans van den Broek. Corien, Tine en Els ondersteunen af en toe.

Scholenwerk

De scholenwerkgroep streeft ernaar, dat kinderen op basisscholen minimaal twee keer per jaar de natuur in gaan. Daartoe maakt/ bewerkt de scholenwerkgroep tweemaal per jaar een project voor leerlingen van de groepen 1 t/m 4 en een project voor de leerlingen van groep 5 t/m 8 van alle basisscholen in Veldhoven, Eindhoven en Vessem. Deze projecten worden gepresenteerd op de bijeenkomsten voor leerkrachten, contactpersonen en andere geïnteresseerden van de scholen en organisaties in maart en september in D'n Aard. Een aantal scholen werkt met projecten uit vorige jaren, die door de scholenwerkgroep zijn samengesteld. Er is een ruime keuze uit projecten over uiteenlopende flora- en fauna-onderwerpen.

Op onze website www.ivn.nl/vev is de volledige lijst met uitgebrachte projecten te vinden. De projecten kunnen gratis worden gedownload van onze website.

Tevens attenderen we de scholen elk jaar op de bodemdierendagen rond 4 oktober (dierendag). Scholen die mee willen doen, ontvangen als ze zich aanmelden op www.bodemdierendagen een informatiepakket. Hierbij hoort ook een door de scholenwerkgroep gemaakte PowerPointpresentatie 'bodemdiertjes'. Het project is geschikt voor alle groepen van de basisschool.

In september, oktober en november is er voor de groepen 6 t/m 8 de mogelijkheid om mee te helpen met bosonderhoud bij de Vlasroot.

Als SWG gaan we verder met het zoeken naar de behoeften, die de scholen hebben wat betreft het natuuronderwijs en hoe we hen daarbij kunnen helpen.

Voor zowel de voor- als de najaar bijeenkomst in D'n Aard was dit jaar weinig belangstelling.

Daarentegen kwamen er afgelopen jaar wel veel aanvragen van scholen om begeleiding bij een activiteit in de natuur. Ook werd er regelmatig materiaal geleend voor de uitvoering van deze natuuractiviteiten.

In maart wilde een ouder van de wethouder van Eupenschool informatie over lessen bij een bloemenweide bij de school. We hebben hem op weg geholpen.

In april wilde SBO de Verrekijker informatie betreffende hun project 'Water'. Wij konden ze helpen met materiaal.

In mei was er een aanvraag van HAVO

VWO Helder om een activiteit te begeleiden voor 110 leerlingen. Hieraan konden we helaas geen gehoor geven wegens gebrek aan mankracht.

In mei was er een aanvraag van het Stedelijk College in Eindhoven voor een wandeling met een aantal anderstalige leerlingen in park Meerhoven. Claudia Stoldt heeft deze wandeling verzorgd.

Eind mei heeft de scholenwerkgroep groep 6 van bs Sint Jan Baptist uit Oerle begeleid bij de uitvoering van 'Reuzen en dwergen' bij de kinderboerderij in Veldhoven. Enkele plantenwerkgroepleden hebben ons hierbij geholpen.

In juni heeft de scholenwerkgroep vanwege het 90 jarig bestaan van bs Sint Jan Baptist workshops verzorgd voor een aantal groepen van deze school.

In juni was er ook nog contact met de gemeente Eindhoven over de drie Tiny Forests, die de afgelopen drie jaar zijn aangelegd.

In september kwam er een aanvraag van de Fontys om een groep studenten te begeleiden bij een wandeling betreffende invasieve exoten. Jos de Bruijn heeft deze activiteit op zich genomen.

Een leerkracht van bs De Bergen uit Eindhoven wilde graag hulp bij een herfstwandeling in het Philips de Jonghwandelpark. Vanwege het grote

leerlingaantal konden we niet begeleiden, maar onze hulp, bestaande uit uitvoerige informatie en materiaal, werd zeer gewaardeerd.

Bs Reigerlaan uit Eindhoven wilde graag een kabouterwandeling uitvoeren. We hebben hen verder geholpen.

Bs Sint Trudo uit Eindhoven vroeg of wij konden helpen bij de uitvoering van een naschools programma betreffende lessen over de natuur. Deze hulp konden we helaas niet bieden.

Wendy Kammers, teamleider locatie de Zilverackers Dick Bruna, heeft contact met ons gezocht om de mogelijkheden rondom natuurouders op school te bespreken.

Vertegenwoordigers van de cursuswerkgroep en de scholenwerkgroep hebben al een gesprek met Wendy gehad. In 2025 wordt het overleg voortgezet.

Een leerkracht van de Rungraaf, een school voor speciaal onderwijs in Eindhoven, wilde graag hulp in de klas bij de uitvoering van het thema: Leefomgeving en natuur. De scholenwerkgroep gaat in januari 2025 lessen verzorgen in de groepen 6 en 7 van deze school.

Het is prettig, dat de scholen ons weten te vinden. Uitbreiding van het ledental van de scholenwerkgroep zou mooi zijn.

Marian Kessler (coördinator), Etje Hendriks, Eugenie Verstegen, Jaco van den Broek en Frans van den Berg.

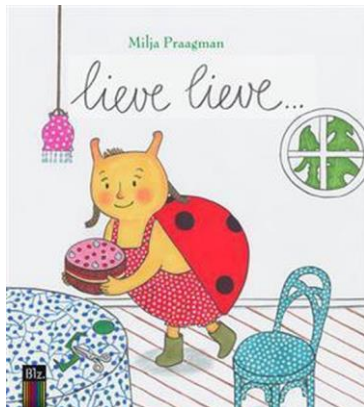
Kinderdoe

Kinderdoe in 't heempark

Januari startten we met een dag vol Fwiet-fwiet, tjlj-tjlj, klop-klop-klop van kleine specht uit het prentenboek, een giechelende groene specht-en-die-was-echt!, tinkelende pimpelbelletjes, een jongetje op zoek naar een 'ik wil een gewone vogel' keilange pindakettingen, appelhapjes met een mooi gat-zo rond als de maan-wie heeft dat gedaan?, een schoolbord vol vogelwaarnemingen, veel kruimeltjes bij de mussentafel, en ajjj de Groene specht is groter dan de grote bonte specht hoe kan dat nou? De teller stond op 172 mensenkinderen!

In de lente zochten we naar allemaal beesjes in het heempark!

Onder de groene hemel fladderden bonte zandoogjes, oranjetipjes en boomblauwtjes. Heerlijk naar het verhaal luisteren onder de groene hemel, bibaboebestjes zoeken, sprookjesvlinders maken en achter je vlinder aanvliegen en een eigen zelfgetekend klein beesjesboekje maken. 219 mensenkinderen op de teller dit keer!

Een gezellig kinderdrucke zomerdag met 130 mensenkinderen in het heempark rondom het prentenboek Lieve Lieve van Milja Praagman. Schattig om steeds kinderen te horen die 'heerbeesjes' zeiden; vlinders (met stippen trouwens-klein koolwitje, bont zandoogje en dagpauwoog) die lekker in het zonnetje bij het verhaal kwamen zitten, de lievelievepotjes werden ook aan de binnenkant gestippeld en gekleurd, beestjes zochten we dit keer met vlindernet en een kloplaken ... klop-klop-klop! Dat gaat ook het allerbeste als de zon schijnt. Alle grote mensen weten nu in elk geval dat de jonkies/larven van het lieveheersbeestje niet op hun vader en moeder lijken; voor hun eigen 'jonkies' was dat over het algemeen nog een beetje

ingewikkelde stof, en hebben we het gewoon gehouden bij stippen tellen en jaaa. Zoveel jaar is het Lieveheersbeestje... wie is er niet groot mee geworden?

In de herfst organiseerden we een dagje-met-een-lange-staart.

Het was immers eekhoorn-dag in 't heempark! En dat zorgde voor een prachtige herfstdag en veel verhaaltjes en 219 mensenkinderen op de teller!

- Kinderen klimmen niet in bomen, wel op een speeltoestel
- Mmmm eekhoortjes-boterbammen met notenpasta; wie is er niet groot van geworden!
- Eekhoorn eekhoorn met je lange staartje ...kennen en zingen de kinderen nog steeds Barbara!!
- Ecureuil; zo heet een eekhoorn in het Frans!
- Eekhoorn doet géén winterslaap

Alle kinderen 'verstopten' een hazelnoot in een bloempotje. .. Daar groeien hazelaars uit. En dat is weer goed voor nog meer eekhoorns!

We kijken terug op een kinderdruck en inspirerend 2024 en met een kinderdoe-elftal stappen we met veel plezier weer het nieuwe jaar in!

Petra van Leeuwen (coördinator)

Kinderfeestjes

In 2024 hebben we 5 kinderfeestjes ‘gedraaid’ door Lucy Géhéniau, Agnes Kok en Etje Hendrixx.

In totaal bereikten we zo 38 kinderen en 10 volwassenen. De leeftijd van de kinderen varieerde van 7 tot 10 jaar. Gemiddeld komen er tussen de 7 en 8 kinderen per feestje. Kosten zijn 35,00 per feestje.

De jarige krijgt een IVN-cadeautje in de vorm van een dieren memoryspel of een zoekkaart en foldertjes van het Jeugd IVN. Soms zien we kinderen terug bij het Jeugd IVN.

De kinderen en ouders zijn na afloop altijd erg enthousiast. Vaak horen we terug dat ook de ouders nieuwe weetjes hebben gehoord.

De aanmeldingen komen binnen via ons secretariaat of via Gasterij 't Dorpsgenot in Zandoerle. Met hen hebben we afspraken gemaakt over de taakverdeling: zij verzorgen de catering in overleg met de ouders en wij bieden een educatief programma in de natuur rondom de gasterij van 2 uur. Bij slecht weer kunnen we uitwijken naar de gasterij en hebben we een binnenprogramma (uilenballen pluizen, een speurtocht binnen, een spel).

De feestjes zijn niet in het weekend: favoriete dagen zijn woensdagmiddag en vrijdagmiddag.

waterdiertjes zoeken bij het Moerkotven

Etje Hendrixx, Lucy Géhéniau en Agnes Kok

Publiek en Publiciteit

De werkgroep verzorgt de PR van de vereniging, het verenigingsblad “Praatkruid”, de coördinatie en organisatie van de (meeste) publieksactiviteiten en de publiciteit daarvan. Ze onderhoudt de website, de Facebookpagina en de nieuwsbrief van de afdeling en schrijft artikeltjes voor een tweewekelijkse natuurrubriek in het Veldhovens Weekblad en Groot Eindhoven.

Publieksactiviteiten

Er werden 52 excursies (wandelingen) georganiseerd voor groepen, waarvan 22 opgenomen in de jaarplanning en 30 op aanvraag. Daaraan namen in totaal ruim 1300 wandelaars deel, voornamelijk volwassenen. De meeste excursies gingen naar natuurgebieden in ons werkgebied, maar vaak ook naar parken en groene terreinen van grote (zorg)organisaties. Opvallend daarbij is de toename in de vraag naar wandelingen met internationale deelnemers, waarbij de voertaal Engels is. In 2024 verzorgden onze gidsen in totaal 12 aangevraagde en 1 geplande wandeling in het Engels. Tegen het eind van het jaar is de coördinatie van de wandelingen overgedragen aan Veronique Mogendorff.

Gerard Lijten en Veronique Mogendorff (coördinatoren), Wil Dijkhuizen, Rien de Schipper, Martien van de Ven, Tineke Lous, Peter Buijsman, Erik Jan Lous, Claudia Stoldt, Cees van der Leeuw, Anita Liebregts, Els van der Voort, Agnes Kok, Jos de Bruijn, Jannie Landa, Femke Soontiëns, Adrie Jüngst, Peter van den Berk, Eugenie Verstegen, Lucy Géhéniau, Leny Westeijn, Frans van den Berg, Heine van Maar, Annemieke Renders, Ger de Werdt, Heine van Maar, Leonhard Schrofer en Dorina de Ruijter

Electronische media

Publiciteit via internet, social media en e-mail werd weer actueel gehouden via onze website (www.ivn.nl/vev), de maandelijkse nieuwsbrief en Facebook (www.facebook.com/IVN040). De strubbelingen met de "nieuwe" website zijn inmiddels achter de rug en bezoekers lijken er ook hun weg te kunnen vinden. Belangrijkste aanpassing in 2024 is de start met het aanbieden van Engelstalige beschrijvingen van de werkgroepen. Wellicht wordt dit verder uitgebreid met een aantal andere pagina's. Vanaf november is Jan Koopsen begonnen om het beheer van de website geleidelijk aan over te nemen.

Gerard Lijten, Rien de Schipper, Tineke Lous, Patricia van Casteren en Jan Koopsen

Praatkruid

Het Praatkruid wordt in het programma Editoo gemaakt. Ook dit jaar zijn er weer vier edities verschenen. De meeste artikelen worden geschreven door onze leden. Soms gaat het om verslagen van activiteiten die geweest zijn, andere keren gaat het om oproepen voor lezingen, cursussen of andere activiteiten. Het wandelprogramma voor publiek ontbreekt ook nooit.

Verslagen van werkgroepen, opgeleukt met mooie foto's, ontbreken ook nooit.

Omdat ieder lid het Praatkruid ontvangt, wordt het clubblad ook gebruikt voor belangrijke uitnodigingen en verslagen bijvoorbeeld de uitnodiging voor de Nieuwjaarsontmoeting, de uitnodiging voor de jaarlijkse ALV en het verslag van de ALV vergadering. Op deze manier is iedereen tegelijk op de hoogte.

Sinds we hebben gekozen voor een "full-color" uitgave is het aantrekkelijk geworden om foto's aan te leveren; die komen nu veel beter tot hun recht. Leden doen dus ook veel moeite om geschikte foto's te maken.

Etje Hendrikx (coördinator), Marian Kessler en Gerard Lijten

Natuurrubriek

Er zijn in Veldhovens Weekblad 13 stukjes verschenen. Alle stukjes zijn na te lezen op de website. Ook is ter ere van de 150e publicatie een interview afgedrukt onder de titel: 'De natuur zelf is mijn inspiratie'.

In Groot Eindhoven zijn eveneens 13 publicaties geweest. Waarvan er vijf geheel gewijd waren aan een IVN-wandeling. Helaas zijn de publicaties in GE aan het eind van het jaar gestopt. Het valt te bezien of dit definitief is.

Rien de Schipper

Wandel- en fietsroutes

De werkgroep Wandel- en Fietsroutes voert 3 activiteiten uit:

1. Onderhoud van het wandelknooppuntnetwerk in de gemeente Eindhoven
2. Onderhoud van een aantal wandel en fietsroutes die door IVN-VEV zijn gemaakt in het werkgebied
3. Aanmaak en bijhouden van wandel en fietsroutes in de IVN-route app

Werk aan het netwerk

Gedurende het jaar zijn er weer twee algemene controlerondes uitgevoerd door de in totaal 10 controleurs. Tijdens de controle worden kleine werkzaamheden, zoals het vervangen van verbleekte stickers uitgevoerd. Ook in het afgelopen jaar hebben we weer een nieuw lid van de werkgroep mogen verwelkomen: Ad Broeken, die is ingeleerd op het rayon van Jan, die door omstandigheden zijn controle niet kon uitvoeren.

De jaarlijkse wandeling hebben we in het schitterende natuurgebied Gijsenrooi gehad.

Route app en nieuwe routes

In de loop van het jaar zijn er weer wat wandeltips bijgekomen.

Ook het aantal fietsroutes is uitgebreid met een fietsroute die helemaal om ons werkgebied heengaait. Wel wat lang, maar perfect in gedeeltes af te leggen. Hier het overzicht van de routes per eind 2024, met * zijn nieuw.

[Wandelroutes \[16\]](#)

[Aanshotse Beemden](#)
[Eindhoven Lichtstad](#)
[Groen Eindhoven](#)
[Grote Beek De Tuin](#)
[Grote Beek de Weide](#)
[Klotputten](#)
[Molenvelden](#)
[Natuurwandelpad Grootmeer](#)
[Natuurwandelpad Kneqsel](#)
[Oerlesche Bossen](#)
[Ommetje Molenvelden](#)
[Park Meerland](#)
[Sprankelsche Bossen](#)
[Toterfout Halfmijl](#)
[TUE Natuurwandeling](#)
[Vlasroot en Dommel 3 of 6 km](#)

[Fietsroutes \[9\]](#)

[Biodiversiteit Fietsroute](#)
[Eindhoven Noord Noord](#)
[Eindhoven Oost Oost](#)
[Eindhoven Zuid Zuid](#)
[Eindhoven West West](#)
[Groen Eindhoven](#)
[Monumenten in 't groen](#)
[Rondom VEV *](#)
[Zalig Fietsen](#)

[Wandeltips van Heine \[13\]](#)

[Achtereinds laag en Groot Heide](#)
[Collse Zeggen](#)
[Dommel en Klotputten](#)
[Dommel en Park](#)
[Dommel Soeterbeek](#)
[Eckartse Bos *](#)
[Geelders](#)
[Gijsenrooi](#)
[Herbertusbossen](#)
[Mortelen en de boomkikker *](#)
[Plateaux *](#)
[Scheeken Driestein](#)
[Scheeken Edelherten](#)

In totaal 37 routes.

De IVN Natuurapp is in de loop van dit jaar in gebruik genomen, maar werkt voor veel afdelingen niet naar tevredenheid. Het is zelfs de vraag of de app gecontinueerd zal worden. Vandaar dat de gekozen weg om voor alle routes ook een Google Maps kaartje en/of een routebeschrijving met kaartje op de site te zetten versterkt wordt doorgezet. Dan kunnen in elk geval de routes nog zonder problemen gelopen/gefietsd worden.

Baileybrug over de Dommel in de nieuwe wandelroute Eckartsebos.

Rien de Schipper (coördinator), Bob Groeneveld, Martien van de Ven, Ad Broeken, Maurice Jansen, Els van der Voort, Jan Koning, Eugenie Verstegen, Jacqueline van Heek, Ad van Dorst en Erik Jan Lous.

Cursussen en Lezingen

Cursus Natuur in de Kempen.

Deze regionale cursus is weer aangeboden door de 5 samenwerkende afdelingen Bergeijk/Eersel, Cranendonck, Kempenland West, Valkenswaard/Waalre en Veldhoven Eindhoven Vessem. Er deden 33 mensen aan mee. De onderwerpen die aan bod kwamen waren beekdalen, vogels, heidelandschap, insecten, bomen en bossen, herfstverschijnselen, wilde planten en de invloed van cultuur op ons landschap. De deelnemers waren weer erg positief over deze cursus, vooral de combinatie van theorie en praktijk sprak aan.

Korte cursussen.

Omdat de regionale cursus zo goed wordt beoordeeld en omdat er meer belangstellenden waren dan we konden plaatsen hebben we een aantal thema's aangeboden in de vorm van een korte cursus bestaande uit 1 theorie- en 1 praktijkbijeenkomst. De vier thema's waren beekdalen en vogels, vlinders en planten, voedselbos en bos- en herfstverschijnselen. In totaal namen 89 cursisten deel.

Bomen en herfstverschijnselen

Lezingen Groen Café.

Het IVN organiseert ism Trefpunt Groen Eindhoven, de Openbare Bibliotheek Eindhoven, Wasven en Design Art & Technology regelmatig bijeenkomsten voor publiek in de regio. De onderwerpen zijn natuurgerelateerd. Aanleiding kan een boek zijn of een film, maar ook een actuele ontwikkeling of bekende gastspreker. De onderwerpen waren : Onder het maaiveld over het belang van een gezonde bodem, Een duurzame planeet, Onderhoudsarme en biodiverse tuin, Combinatie biodiversiteit en zonnepanelen, Inzet van vrijwilligers voor natuur, Vleermuizen, De aanpak van Wasven, Landbouw en Natuurbeheer en Rechten voor de natuur. De opkomst varieerde tussen 55 en 150 deelnemers. IVN levert inhoudelijke inbreng.

Tijdens het groencafé over vleermuizen

Symposium Licht op rood, licht op groen.

Tijdens dit symposium van drie avonden in september stond de relatie tussen de ontwikkeling van de stedelijke omgeving en de noodzaak van een groene omgeving centraal. De bijdrage vanuit het IVN bestond uit het leveren van een uitgebreid essay over biodiversiteit in de stad Eindhoven.

Vele Groene Handen.

In Eindhoven is een samenwerkingsverband om tuinen te vergroenen. Tot juni heeft het IVN mee geparticipeerd om de organisatie van de grond te krijgen. Na de zomer vond ondersteuning plaats in de buurt de Bennekel om voortuinen te vergroenen.

Janny Landa (coördinator) Claudia Stoldt, Heine van Maar, Gerard Lijten

Vlindertuin

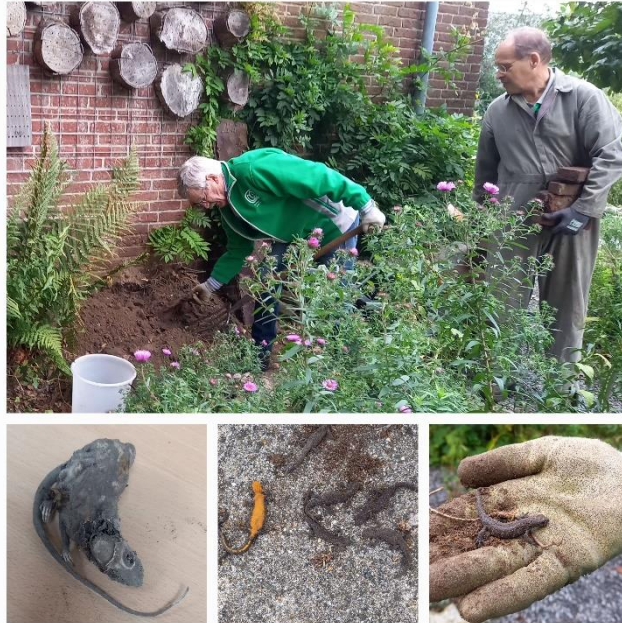
Zoals ieder jaar beginnen we het jaar met alle medewerkers van de tuin met een lunch.

- In januari de fruitbomen gesnoeid, we hoopten op een mooie oogst. Wat niet waar bleek, weinig appels dit jaar.
- Door de harde wind was het informatiebord 'steen eruit plant er in' omgewaaid. Het is weer teruggeplaatst maar op een iets andere plaats en steviger in de grond gezet.
- Een nieuwe medewerkster in de tuin Lenie Knabben. Welkom Lenie.
- In april hebben we verschillende stronken uit de tuin gehaald. Dit met behulp van de stronkentrekker. Dit materiaal kunnen wij lenen bij het IVN Waalre.
- In mei zijn wij met de medewerkers van de tuin naar landgoed de Baest geweest. Een rondleiding gehad door Vincent Ketelaars. Hij had ons op onze open dag uitgenodigd om eens bij hun op bezoek te komen. Het was een erg mooie wandeling.
- Dit jaar erg veel slakken in de tuin: op een avond 300 slakken, de volgende avond 500 slakken. Ze aten vooral de jonge plantjes op, zoals venkel en het zaaigoed.
- 30 juni open dag vlindertuin: 50 volwassenen en 5 kinderen. Een geslaagde open dag dank zij de aankondiging in de lokale bladen.

- In augustus was het weer erg warm.
- Wat betreft het weer dit jaar was het voorjaar heel nat en in augustus weer erg warm.
- 6 september hebben wij de nachtvliedernacht gehouden op de bijenberkt in Oerle. Een tiental verschillende nachtvlinders gezien.

- Tijdens het afbreken van een oude insectenmuur kwamen er wel 25 alpenwatersalamanders tevoorschijn. We hebben ze weer een veilige overwinteringsplaats gegeven in de tuin.

- Ook zijn we bezig de randafzetting van de paden te vervangen.

José van Lieshout (coördinator), Joke Verhallen, Lucy Geheniau, Lia Verhagen, Harrie Kessler, Paul Olijslagers, Thea den Otter, Ria Piek, Francien Somers Sonja Schmidt, Cees van der Leeuw, Leny Westeijn, Raymond Ritzen. Tine Langerak, Jan van Schaijk, Lenie Knabben.

Kleine Landschapselementen

Aan het begin van het jaar 2024 hadden we te kampen met de gevolgen van de overvloedige regenval in de herfst 2023. Het leek er op dat het niet stopte met regenen. Het gevolg was dat wij voor onze werkzaamheden in de winter 2024 uitsluitend waren aangewezen op hoger gelegen gebieden. De beekdalen stonden onder water. Voor de gemeente Veldhoven hebben we van januari tot half maart Amerikaanse eikenopslag verwijderd in een Larix-aanplant bij Toterfout aan de Vessemse dijk. Wij hebben in deze periode 2 dagdelen per week gewerkt, als de weersomstandigheden dat toelieten.

In het zomerseizoen hebben we de 31 grafheuvels rond Veldhoven gemaaid. Hierbij heeft de gemeente Veldhoven 'de helpende hand' toegestoken, door het beschikbaar stellen van maaimachines waarmee het overvloedig gegroeide gras gemaaid kon worden. Het was een bijzonder groeizaam voorjaar geweest. Tenslotte hebben we de verrotte en ontbrekende palen van de palenkransen rond de grafheuvels vervangen, door nieuwe palen, die door de gemeente Veldhoven zijn aangeschaft.

In de tweede helft van het voorjaar tot halverwege de herfst is er langzaam maar zeker duidelijkheid ontstaan over de invulling van het Veilig Vrijwilligerswerk in het Groen. Hoe de verdeling is van de verantwoordelijkheid hiervoor tussen de betrokken gebiedseigenaren en gebiedsbeheerders enerzijds en de vrijwilligersorganisatie anderzijds. Daarna zijn de voor onze werkzaamheden relevante Vrijwilligers Risico Inventarisatie & Evaluaties (VRIE's) bestudeerd en geïmplementeerd. Twee belangrijke punten hiervan zijn dat we vanaf de herfst 2024 goedgekeurde veiligheidshelmen dragen tijdens het werk en in het najaar hebben 5 leden van onze werkgroep de cursus Veldhulpverlening gevolgd.

Begin november zijn we het winterseizoen gestart in het archeologisch gebied aan de Turfweg in Veldhoven. Daar zijn onze werkzaamheden weer het verwijderen van Amerikaanse eikenopslag. Wij hebben hier elke week 2 dagdelen gewerkt, als de weersomstandigheden dat toelieten.

Cor van Leeuwen, Gerard Hofmans (coördinatoren), Frans Boks, Johan Couwenberg, Sjaak Dekker, Mathijs van Dooren, Wim van Dooren, Martijn Flikweert, Birgit van Hal, Ad van den Heuvel, Yvonne Kramer, Lia de Kort, Tine Langerak, Steven Luitjens, Frank Meulensteen, Math Mourmans, Frans van de Pol, Corry Rave, Sonja Schmidt-Kramer, Frans Slegers, Jacques Smulders, Ab Stevens, Wim Verrijp, Hans Vissers.

Vogels

In 2024 is een uitgebreid programma uitgevoerd. Het programma bestaat sinds vele jaren uit enerzijds excursies en anderzijds het uitvoeren van een broedvogelinventarisatie. In 2022 is er een derde succesvol onderdeel toegevoegd, namelijk de vogelwandelingen.

We hebben gekozen voor vogelwandelingen, die we eens per 2 weken houden in de regio. Ze zijn meest door de week op verschillende dagen en beslaan maar 3 uur in tijd. Ze voldoen in een behoefte. Nieuwkomers met nog weinig kennis nemen deel en blijven terugkomen. Al lerend vergroot zo hun enthousiasme. Vaak zijn we met ongeveer 7 deelnemers.

De excursies kun je verdelen in dagexcursies die verder weg zijn of halve dag excursies, waarbij we rond 14 uur stoppen. Een greep uit de doelen: de Biesbosch, Zeeland, verschillende plekken in Zuid-Limburg, Kraaijenbergse plassen bij Grave, Bossche Broek, Callantsoog in Noord-Holland en ook Tholen in Zeeland voor een grote variatie aan steltlopers. In mei genoten we van 10 dagen in Frankrijk en de Pyreneeën in Spanje met veel exotische vogelsoorten, met 7 deelnemers. Verder zeevogeltrek in Westkapelle en een zeevogeltocht op de Noordzee. Een leuke ervaring werd de 100 soortendag die we in mei hielden.

Voor de jaarlijkse broedvogelinventarisatie was er contact met Natuurmonumenten, Brabant Water en de gemeenten Veldhoven en Eindhoven. We hebben 2 inventarisaties uitgevoerd: in de Veldhovense Dommelbeemden en de Eindhovense Klotputten. De beide rapporten zijn aan de betreffende organisaties aangeboden. In de Dommelbeemden gaat de rijke vogelstand iets achteruit, maar in de Klotputten is er na de herinrichting in 2021/2022 veel winst op het gebied van vogels. We hebben er met ongeveer 20 leden van onze werkgroep veel telplezier aan beleefd.

Deelnemers vogelreis 2024

Verder namen leden van de vogelgroep deel aan de wespdiëftelling Leenderbos en de PTT wintertelling op de Buikheide. De coördinator van de werkgroep onderhoudt contacten met Natuurmonumenten, de gemeenten Eindhoven en Veldhoven, Brabants Landschap, andere IVN vogelwerkgroepen en VWG de Kempen.

Eens per jaar houden we een gemeenschappelijke avond waar we de resultaten met elkaar delen en het programma voor het volgende jaar bespreken.

We functioneren als een laagdrempelige vogelgroep, waar iedereen, met en zonder kennis bij kan aansluiten.

Het aantal verschillende deelnemers aan excursies en inventarisaties bedraagt dit jaar in totaal ongeveer 35, zie onderstaande lijst. Per excursie is het aantal deelnemers gemiddeld 8, bij het inventariseren in 3 groepen ongeveer 3 keer 4 deelnemers. Het betreft 10 excursies, 25 vogelwandelingen, een vogelreis en ongeveer 10 inventarisatierondes met 3 groepen.

Heine van Maar (coördinator), Jos de Bruin, Mado Dalsen, Martin van Dam, Wil Dijkhuizen, Elly Fuchs, Jacqueline van Heek, Corien van de Heuvel, Peter Janssen, Veronique van Kan, Theo Kampshof, Leni Knabben, Jan Koopsen, Tine Langerak, Gerard Lijten, Richt Nicolai, Laura Noordam, Jan-Karel Op de Coul, Ria Piek, Lambert Prust, Hans Reitsma, Erwin Rijkers, Martijn Rijkers, Leonhard Schrofer, Marjo Sliepenbeek, Anne-Marie Stoop, Irene Tel, Saskia Verberne, Ben Vermeulen, Els van der Voort, Joost Vullings, Ans de Zeeuw, Peter Zomer

Planten

In het jaar 2024 zijn er 17 activiteiten/wandelingen uitgevoerd.

De volgende gebieden zijn bezocht en onderzocht: Dal van de kleine Beerze, de Dommell/Klotputten, Landgoed Baest, Poelenloop Zittard, Severijnpark.

De gebieden zijn om de beurt voorbereid en begeleid door één van de werkgroepleden.

Zoals elk jaar, is de publiekswandeling paddenstoelen mee voorbereid.

Door het natte voorjaar zijn de bezoeken aan zaadhandel Neutkens in Knegsel en stichting Warmbeek (de Hurken Waalre) niet door kunnen gaan en verzet naar 2025.

- Cursus Vera.
In de winter is er door Wim van der Ven (KNNV) een cursus gegeven over het gebruik van de VERA app om tijdens het inventariseren de vondsten meteen te kunnen noteren. Naast Wim zijn er nu meerdere leden die met de app overweg kunnen.
- De daguitstap in het voorjaar was naar de Sint-Pietersberg.
Het doel van de wandeling was om te zien hoe de natuur zich ontwikkeld heeft, nadat de kalksteenwinning stopte. Het was een gevarieerde route en onderweg zijn er 107 verschillende soorten planten gevonden zoals knolsteenbreek, rozetsteenkers, gulden sleutelbloem.
- In de herfst zijn we door oud-boswachter Mari de Bijl rondgeleid door de Herbertusbossen in Heeze en lag de nadruk op paddenstoelen determineren.
- Dit jaar zijn er drie verzoeken ingediend om te komen inventariseren:
 - Dorp aan de Beek, Vessem
Het gebied is afgelopen jaar ingericht door waterschap /Brabants landschap/gemeente Eersel i.s.m. stichting Dorp aan de Beek. (Gerry Dorrestein). De inventarisatie zal ook de komende jaren gebeuren.
 - Arboretum Park Meerland
In de zomer is op verzoek van Claudia Stoldt een gedeelte van het arboretum geïnventariseerd.

- EVZ (Ecologische Verbindingszone) de Run
Op verzoek van de Agrarische Natuurvereniging Kempenland. EVZ de Run is een jonge natuurstrook tussen Eersel en Bergeijk, aan de linkeroever van de Run (3,5 km bij 21 m). We hebben het gebied in drie stukken verdeeld en op drie momenten geïnterviewd. Voorjaar: zuid en midden. Zomer: noord, midden en zuid. Najaar: noord. Bijzondere planten die daar gevonden zijn: pilvaren, mattenbies, vierzadige wikke, gevleugeld hertschoot.
- In mei heeft de plantenwerkgroep (i.s.m. de insectenwerkgroep) op verzoek van de cursuswerkgroep de cursus bloemen en hun bezoekers in de berm gegeven. Tijdens de cursusavond is er uitleg gegeven over insecten en bermbloemen en op een middag is er met de cursisten gezocht en gedetermineerd. Er waren ongeveer 15 deelnemers.

Van de meeste wandelingen is een verslag gemaakt dat in het Praatkruis terug te vinden is. Tijdens de wandelingen worden alle planten die we tegenkomen gedetermineerd en genoteerd in de VERA app. Thuis worden de inventarisatielijsten (Nederlandse en wetenschappelijke naam) gecontroleerd en uitgewerkt. De waarnemingen worden doorgegeven aan FLORON en de NDFF Verspreidingsatlas.

Er zijn in 2024 ruim 370 verschillende soorten planten gevonden door de werkgroep.

De activiteiten van de plantenwerkgroep worden aangekondigd in de maandelijkse nieuwsbrief, zodat ook andere IVN-leden kunnen kennismaken en aansluiten. Dit wordt ook regelmatig gedaan.

Eugenie Verstegen (coördinator), Frans van den Berg, Will Colsters, Ad van Dorst, Etje Hendriks, Mieke van den Hurk, Harrie Kessler, Marian Kessler, Agnes Kok, Veronique Mogendorff, Lea Seuntjens, Frans Slegers, Wim van der Ven, Lia Verhagen, Joke Verhelle

Water

Ter voorbereiding van het monitoren van de salamanders hadden we het poelenrondje dit jaar dicht bij huis, met poelen in Waalre en Veldhoven.

In de periode van april tot en met juni zijn we bijna wekelijks op pad geweest. Voor Natuurmonumenten zijn 14 poelen geïnterviewd; op salamanders en ander waterleven, oeverplanten en insecten. Dit gebeurde bij De Nagelmeeckerseweg in Veldhoven en bij de Heuvelse putten aan de Waalrese kant van de Dommel. De Alpenwater-, en kleine watersalamander zijn ook nu weer waargenomen. Alle vangsten zijn op waarneming.nl ingevoerd.

Daarnaast hebben we voor het RAVON weer een drietal poelen, met fuikjes, bij de Achterste Brug gemonitord. Dit is onderdeel van meerjarig, landelijk onderzoek naar het voorkomen van de Kamsalamander in Nederland, wat in 2023 gestart is. Hierbij worden de gegevens apart ingevoerd bij het landelijke project. Ook werd er meegewerkt aan DNA-onderzoek van de groene kikker. Tevens ontvingen alle leden van het RAVON een nieuwe handleiding voor het monitoren van amfibieën.

In mei hebben we meegewerkt aan opnames van Vroege Vogels TV over de beekprikkenmonitoring, voor de uitzending van 9 juni 2024. Wat een goede publiciteit voor het IVN opleverde. Ook werden de beelden hiervan vertoond op de RAVON-dag van 9 november.

Vanaf half juli tot eind oktober hebben we de monitoring van de beekprik op 6 vaste punten voor het RAVON gedaan. Naast beekprikken en vissen werden ook hier planten en insecten geïnterviewd. Deze laatste twee zijn direct op waarneming.nl ingevoerd. Beekprikken en vissen werden ingevoerd via de website van het RAVON.

Verder was er een bezoek, met inventarisatie van de poelen, aan het voedselbos in Vessem. En eind augustus werd er weer een slootjesdag, voor ouders met kinderen georganiseerd.

Naast het doorgeven aan waarneming.nl werd er ook verslag gedaan en teruggekoppeld naar Natuurmonumenten, het RAVON en Waterschap de Dommel. Enkele leden bezochten de RAVON-dag, het vrijwilligers- bedankmoment van Natuurmonumenten en het Biodiversiteitssymposium van de provincie Noord-Brabant.

We hebben er twee nieuwe leden bij gekregen en hadden bij het Salamanderonderzoek een stagiaire van Bureau van Nierop.

Plannen voor 2025:

- Poelen inventariseren op salamanders voor Natuurmonumenten
- Poelen voor Landelijk Kamsalamander RAVON project
- Beekprikmonitoring voor het RAVON
- DNA kikker onderzoek RAVON en Naturalis
- Voedselbos in Vessem inventariseren

Tineke Lous (coördinator), John Bons, Gerry Dorrestein, Lucy Géhéniau, Etje Hendriks, Harrie Kessler, Agnes Kok, Cees van der Leeuw, Victor Merison, Sonja Schmidt, Rutger van Veen, Roelant van der Weijden.

Vleermuizen

De activiteiten van de werkgroep zijn dit jaar beperkt gebleven tot een enkele inventarisatie en een drietal excursies met publiek. In juni is bij een avondwandeling over de Oirschotse heide uitleg geven over nachtzwaluwen en vleermuizen. Die zelfde maand is in nieuwbouwwijk Huysackers (Veldhoven) deelgenomen aan een inventarisatie van verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluwen en huiszwaluwen in het kader van het B5 monitoring project. In september en oktober zijn twee excursies georganiseerd, specifiek gericht op vleermuizen, één voor kinderen en begeleiders van het jeugd-IVN in de Genneper Parken en een tweede voor omwonenden van Park Meerland. Hoewel de deelnemers erg enthousiast waren, viel het aantal waargenomen soorten wat tegen vanwege de lage temperatuur. In 2025 zullen excursies eerder in het jaar gepland worden.

dwergvleermuis

Gerard Lijten (coördinator), Martien van de Ven en Ella Haven

Insecten

Dit jaar is de werkgroep op een heel laag pitje gezet, vanwege ziekte van onze coördinator en erg slecht weer.

Het voorjaar was erg nat, te nat om waarnemingen aan insecten te doen.

Eind april is de aftrap geweest van de inventarisatie van EVZ de Run in Bergeijk. We hebben het hele traject gelopen en bepaald waar we het beste konden inventariseren. Echter de hele maand mei bleef slecht en daarna is deze werkgroep niet meer bij elkaar geweest. Een aantal leden van de groep zit ook bij de plantenwerkgroep en die werkgroep heeft hier wel geïnventariseerd. We hebben een aantal soorten insecten gezien maar niet de twee waar veel interesse in was: Veldparelmoervlinder en de bandheidelibel. We zijn in totaal drie keer geweest.

14 mei heeft Etje Hendriks een minicursus 'insecten in bermen' gegeven: een avond en een excursie. Er waren 18 cursisten. Tijdens de excursie hebben leden van de plantenwerkgroep ons geholpen. We hebben gebruik gemaakt van de nectarindex om te bepalen of de bermen langs het fietspad onder knooppunt de Hogt geschikt waren voor insectenbezoek.

Half april zijn er drie leden bij onze werkgroep gekomen.

Dit jaar was teleurstellend, maar in 2025 hopen we onze activiteiten weer op te kunnen pakken.

Mensen die met ons willen meedoen kunnen zich aanmelden via mail bij wil@wjmjanssen.nl

Beekoeverlibel

Wil Janssen (coördinator), Ludy Aarts, Lucy Géhéniau, Etje Hendriks, Riekje van de Ven, Christina Peñaloza, Jan van Schaijk en Harrie Kessler.

Documentatiecentrum

Evenals de voorgaande jaren heeft de werkgroep de bibliotheek gecontroleerd op de aanwezigheid van de in ons bestand opgenomen boeken. Verder hebben we een aantal nieuwe boeken, werkstukken en andere documenten in de bibliotheek opgenomen. Boeken met een groene punt op de rug mogen niet meegenomen worden. Wil je een boek lenen, vul dan de uitleenlijst in.

*Harrie Kessler (coördinator),
Cees van der Leeuw*

Beheer D'n Aard

In juni 2023 zijn er 5 airco's geïnstalleerd in de Jan van de Werffzaal, Haagwinde, Kerkuil en hal, met name bedoeld om deze ruimtes (snel) op te warmen vanaf een basistemperatuur van 10 °C. Die basis wordt nog steeds gerealiseerd met de (bestaande) gasgestookte CV. Belangrijkste doel, als voorbeeldorganisatie, was het verkleinen van onze CO₂-voetafdruk. Inmiddels is duidelijk wat dit heeft opgeleverd.

Over een volledig kalenderjaar is het verbruik van gas afgenomen van ca. 1350 m³ in voorgaande jaren tot ca. 370 m³ in 2024, dus een afname van ca. 1000 m³. Dat geeft een reductie in CO₂-uitstoot van ruim 2100 kg! Daar tegenover staat natuurlijk wel een toename van het elektriciteitsverbruik. Deze is in 2024 gestegen van ongeveer 1300 kWh naar ca. 1950 kWh, een toename van 650 kWh. Als die uit het net was onttrokken, had dat tot een CO₂-uitstoot van 210 kg geleid, maar de overcapaciteit van onze zonnepanelen bleek precies voldoende om deze toename te compenseren (zie grafiek).

Volledig klimaatneutraal is het gebouw dus (nog) niet; 370 m3 gas geeft een uitstoot van 790 kg CO₂. Een mogelijkheid om dat verder naar nul te brengen is het installeren van extra zonnepanelen; daar wordt over nagedacht.

Hoewel D'n Aard vooral een functionele waarde heeft, is uitstraling ook een belangrijk aspect. Dat blijkt onder meer uit opmerkingen van zowel leden als bezoekers. Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur besloten om een tijdelijke werkgroep te formeren die gaat inventariseren welke aanpassingen gewenst zijn en wat de haalbaarheid daarvan is, qua (technische) realisatie en kosten. Na prioritering volgt dan een besluit over de uit te voeren veranderingen. Dat zal in 2025 verder z'n beslag krijgen.

Gerard Lijten (coördinator) en Ad van Dorst

Landschap en Milieu

Dit is geen formele werkgroep met een vaste vergaderstructuur. Leden worden op projectbasis ingezet in situaties die daarom vragen.

Vier keer per jaar wordt deelgenomen aan de Biodiversiteitstafel die door Trefpunt Groen Eindhoven (TGE) wordt georganiseerd. Hier worden de ontwikkelingen rond 'groen' in Eindhoven besproken met de achterban van TGE (naast IVN onder meer KNNV, Stichting Stadsnatuur, Het Wasven, Bijenhoudersvereniging, Fietzersbond, GGzE etc.) en wordt door deze achterban input geleverd voor advisering aan de Gemeente.

Daarnaast zijn verschillende specifieke bijeenkomsten bijgewoond, onder meer over de ontwikkelingen rond De Wielewaal, het Van Abbemuseum, Gennep Parken e.a..

Betrokken leden: Claudia Stoldt, Heine van Maar, Gerard Lijten, Jannie Landa, Jos de Bruijn

Natuuractie(f)

Ook in 2024 zijn we met 135 mensen gaan kappen op diverse plaatsen in Veldhoven. In totaal waren er 12 groepen, waarvan 11 van ASML, één van Malvern Panalyticum en één rotaryclub. Voor het eerste waren er ook 2 groepen die zich voor een halve dag opgaven. We hebben gewerkt in de Molenvelden, Toterfout, Halfmijl en de Vlasroot.

Het werk was

- het kappen van Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers bij de Vlasroot.
- Het uitsteken en verwijderen van braam en opslag bij de Kleine Vlasroot.
- Het weghalen van alle opslag rondom de grafheuvels bij Toterfout en Halfmijl.
- Het wegsteken van alle opslag tussen de heide bij de grafheuvels.
- Het met de hand weghalen van mos en gras tussen de heide bij de grafheuvels bij Toterfout.
- Het kappen van alle Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik in delen van de Toterfoute bossen

De begeleiders komen van KLE en een aantal andere leden die ervaring ermee hebben. We kunnen gelukkig putten uit een flinke lijst, zodat we bijna alle aanvragen ook kunnen honoreren. Één keer hebben we extra begeleiders moeten zoeken omdat een groep erg groot was. We werken met één begeleider op 5 deelnemers, met een minimum van 2. In onze begeleiderspool zitten 10 mensen.

voor...

...en na de activiteit

Ook dit jaar was er weer veel aandacht voor de veiligheid in het veld. We maken daarbij gebruik van VRIE's (Vrijwilligers Risico Inventarisatie & Evaluaties), die zijn opgesteld door o.a. Brabants Landschap.

De risicoanalyses, die van toepassing waren, zijn:

- VRIE 15: Uitsteken van opslag
- VRIE 08: Hakhout afzetten
- VRIE 70: Werkzaamheden met onervaren deelnemers
- VRIE 25: Braamstruiken verwijderen

De gemeente Veldhoven heeft altijd genoeg leuke locaties waar we aan de slag kunnen en begeleidt ons goed: samen voorlopen, bespreken van de mogelijkheden en onmogelijkheden, verstrekken van gereedschap en een EHBO doos. Tijdens elke activiteiten komt Toine van Kan (gemeente Veldhoven) even langs om te kijken hoe het gaat.

Etje Hendriks

Ledenactiviteiten

Fototentoonstelling

Het thema van 2024 was water in de natuur.
Er hebben 10 fotografen aan deelgenomen.
We lijsten de foto's altijd samen in met de fotograaf
Maat van de foto's 20x30cm.
Dit jaar hebben we tijdens de open dag van de vlindertuin het publiek laten kiezen welke foto ze het beste vonden. Dit gaan we ook voor het volgende jaar toepassen.
Het thema voor 2025 is "Natuur"

De winnende foto van Martin van de Ven

Martien van de Ven had de meeste stemmen van het publiek.
Een vergroting van de winnende foto hangt in de hal.

José van Lieshout, Riekje van de Ven

IVN-weekend

Met 31 IVN-ers kwamen we op vrijdag in NIVON huis de Banjaert bijeen voor het, tot corona, jaarlijkse weekend.

Bijna iedereen was voor het avond eten, na een reis van ruim twee uur, aanwezig. Na een maaltijd van brood, soep, salades en griesmeelpudding werd naar het strand gewandeld voor een zeer mooie zonsondergang en een kopje koffie of thee op een terras.

Zaterdag na het ontbijt, het weer was prima, maakten we met IVN-gids Sandra een prachtige excursie door het Noord-Hollands Duinreservaat, waarbij we hebben genoten van het duinlandschap.

Na de lunch zijn we op het strand, onder leiding van drie IVN-strandgidsen Edwin, Carlo en Carly, gaan Korren, of wel met een groep een sleepnet door de branding trekken en kijken wat er gevangen werd. Totaal iets anders dan wat we in Brabant gewend zijn. Daarna ging iedereen aan de slag in de keuken om het diner te verzorgen. Dit keer een 5 gangen menu, waar we de hele avond voor gebruikten.

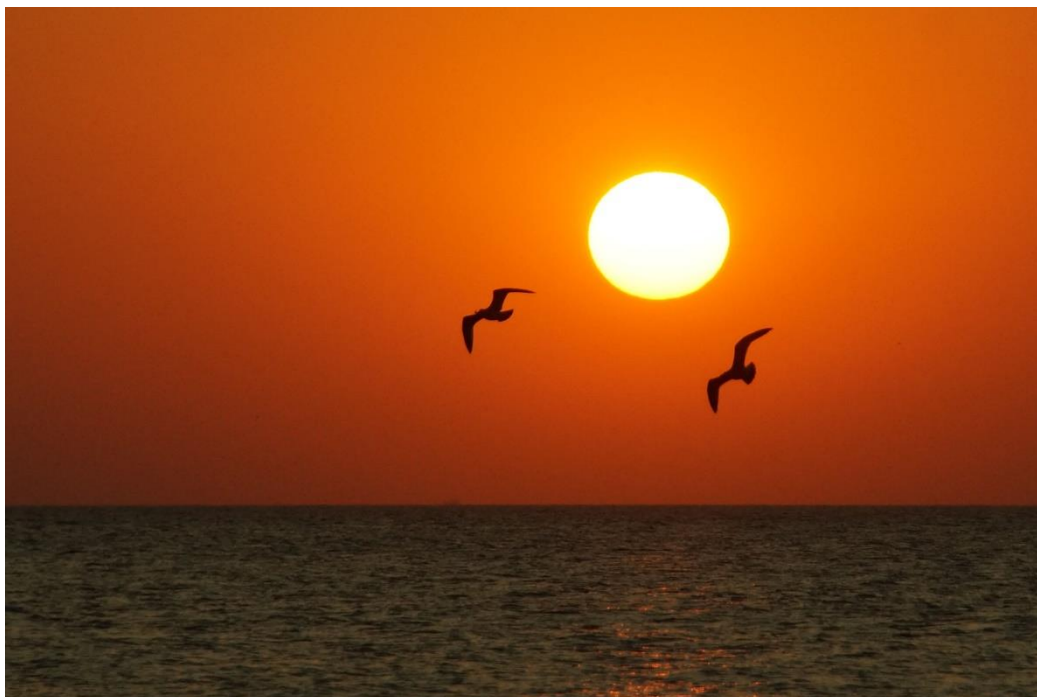
Korren op het strand van Wijk aan Zee

Zondag hadden we een rondleiding met de gidsen Nico en wederom Sandra op het landgoed Marquette, nadat we eerst de kamers schoongemaakt hadden. We maakten een mooie wandeling over het landgoed, waarbij we informatie kregen over natuur, beheer en de geschiedenis van het landgoed.

Na de lunch stonden we stil bij hoe verder met de weekenden. Iedereen wilde graag doorgaan en gelukkig waren er ook weer nieuwe mensen die zich aanmeldde voor de organisatie. Daarna ging een ieder weer huiswaarts, na al of niet nog een bezoek aan de 'IJzeren Beelden tuin'.

Het was weer een fijn, gezellig en leerzaam weekend.

Riekie en Martien van der Ven, Erik Jan en Tineke Lous

*Samengesteld door: Lisette Broeken
Secretaris IVN-VEV*